

KVALITEEDIJUHTIMISE PROJEKTIDEST TULENEVAD RAHVUSVAHELISTE AUDITEERIMISE STANDARDITE (ISADE) JA SEOTUD MATERJALI VASTAVAD MUUDATUSED

ISA 200 „Sõltumatu audiitori üldised eesmärgid ja auditi läbiviimine kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega“

Sissejuhatus

...

Nõuded

Finantsaruannete auditiga seotud eetikanõuded

14. Audiitor peab olema vastavuses finantsaruannete auditi töövõttudega seotud asjassepuutuvate eetikanõuetega, ~~kaasa arvatud nendega, mis puudutavad sõltumatust~~ sealhulgas sõltumatusega seotud nõuetega. (Vt lõigud A16–A19)

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Finantsaruannete auditiga seonduvad eetikanõuded (vt lõik 14)

A19. ~~Rahvusvahelises kvaliteedikontrollijuhtimise standardis (International Standard on Quality Control, ISQC Management, ISQM) 1¹ või riiklikes nõuetes, mis on vähemalt sama nõudlikud,² käsitletakse ettevõtte kohustusi luua ja säilitada auditi töövõttude kvaliteedikontrolli süsteem~~ töötada välja kvaliteedijuhtimise süsteem ning rakendada ja kasutada seda süsteemi, ISQCs 1 sätestatakse ettevõtte kohustused kehtestada poliitikad ja protseduurid, mis on kavandatud põhjendatud kindluse kindlustunde andmiseks selle kohta, kas ettevõtte ja selle personal on vastavuses mis annab ettevõttele põhjendatud kindluse, et ettevõtte ja selle personal täidavad oma kohustusi kooskõlas kutsestandardite ning rakendatavate seadusest ja regulatsioonist tulenevate nõuetega ning viivad töövõtte läbi kooskõlas nimetatud standardite ja nõuetega. ISQM 1 nõuab, et ettevõtte kehtestaks osana oma kvaliteedijuhtimise süsteemist kvaliteedieesmärgid, mis käsitlevad kohustuste täitmist kooskõlas relevantsete eetikanõuetega, sealhulgas nendega, mis puudutavad sõltumatust asjassepuutuvate eetikanõuetega, sealhulgas sõltumatusega seotud nõuetega.³ ISAs 220 (muudetud) sätestatakse töövõtu partneri kohustused, mis puudutavad asjassepuutuvaid eetikanõudeid, sealhulgas sõltumatusega seotud nõudeid.⁴ ~~Nende hulka kuuluvad valvsaks jäämine, läbi vaatluste ja järelpärimiste tegemise nii nagu vajalik, tõendusmaterjali osas töövõtumeeskonna liikmete relevantsete eetikanõuetega mittevastavuse kohta, asjakohase tegevuse kindlaksmääramine, kui töövõtupartneri tähelepanu orbiiti satuvad küsimused, mis viitavad sellele, et~~

¹ ISQGM 1 „Kvaliteedikontrollijuhtimine ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid javõi ülevaatusi javõi muid kindlustandvaid javõi seonduvate teenuste töövõtte“

² ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrollijuhtimine“, lõik 23

³ ISQGM 1, lõik 20–2529

⁴ ISA 220 (muudetud), lõigud 16–21

~~töövõtumeeskonna liikmed ei ole olnud vastavuses relevantsete eetikanouetega, ja kokkuvõtte tegemine auditi töövõtu suhtes rakendatavate sõltumatuse nõuetega vastavuses olemise kohta.⁵ ISAs 220 tunnistatakse, et töövõtumeeskonnal on õigus tugineda ettevõtte kvaliteedikontrollisüsteemidele oma kohustuste täitmisel kvaliteedikontrolli protseduuride suhtes, mis on rakendatavad konkreetsele auditi töövõtule, välja arvatud juhul, kui ettevõtte või teiste osapoolte poolt esitatud informatsioon ei eelda vastupidist. ISA 220 (muudetud) kirjeldab ka seda, millal võib töövõtu meeskond tugineda ettevõtte poliitikatele või protseduuridele kvaliteedi juhtimisel ja saavutamisel töövõtu tasemel.⁶~~

...

Kutsealane otsustus (vt lõik 16)

A27. Kutsealase otsustuse kasutamine mis tahes konkreetsel juhul põhineb faktidel ja asjaoludel, mis on audiitorile teada. Auditi käigus aset leidnud keerulisi või vaidlust tekitavaid asjaolusid puudutavad konsultatsioonid nii töövõtu meeskonna siseselt kui ka töövõtu meeskonna ja teiste ettevõttesiseste või -väliste asjakohasel tasandil olevate isikute vahel, nagu näiteks nõutav ISAs 220 (muudetud)⁷, aitavad audiitoril teha informeeritud ja põhjendatud otsustusi.

...

Piisav asjakohane auditi tõendusmaterjal ja auditi risk (vt lõigud 5 ja 17)

Auditi tõendusmaterjali piisavus ja asjakohasus

A30. Audiitori arvamuse ja aruande toetamiseks on vajalik auditi tõendusmaterjal. See on oma olemuselt kumulatiivne ja seda kogutakse peamiselt auditi käigus läbiviidavate auditiprotseduuridega. Kuid see võib samuti hõlmata informatsiooni, mida on saadud muudest allikatest, nagu näiteks eelnevad auditid (tingimusel, et audiitor on kindlaks määranud, kas eelneva auditi järgselt on toimunud muutusi, mis võivad mõjutada selle asjassepuutuvust käesoleva auditi seisukohast⁸), või informatsiooni kaudu, mille ettevõtte on saanud kliendisuhete või töövõtu aktsepteerimisel või jätkamisel ettevõtte kvaliteedikontrolli protseduurid kliendi aktsepteerimisel ja kliendisuhete jätkamisel. Lisaks muudele majandusüksusesisestele ja -välistele allikatele on auditi tõendusmaterjali oluliseks allikaks majandusüksuse arvestusandmed. Samuti võidakse auditi tõendusmaterjalina kasutada infomatsiooni, mille on koostanud majandusüksuse poolt palgatud või kaasatud ekspert. Auditi tõendusmaterjal sisaldab nii informatsiooni, mis toetab ja kinnitab juhtkonna väiteid, kui ka mis tahes informatsiooni, mis on nende väidetega vastuolus. Lisaks kasutab audiitor mõnedel juhtudel informatsiooni puudumist (näiteks juhtkonna keeldumine nõutava esituse esitamisest) ja seega kujutab see endast samuti auditi tõendusmaterjali. Suurem osa audiitori tööst audiitori arvamuse kujundamisel koosneb auditi tõendusmaterjali kogumisest ja hindamisest.

...

⁵ ISA 220, lõigud 9–12

⁶ ISA 220 (muudetud), lõik A10

⁷ ISA 220 (muudetud), lõik 4835

⁸ ISA 315 (muudetud 2019) „Olulise väärkajastamise riskide tuvastamine ja hindamine majandusüksuse ja selle keskkonna mõistmise kaudu“, lõik 916

Auditi läbiviimine kooskõlas ISAdega

ISAdes sisu (vt lõik 19)

A64. ISA võib sisaldada pealkirja „Definitsioonid“ all eraldi osas teatud terminitele antud tähenduste kirjeldust ISAs kasutamiseks. Need on esitatud selleks, et aidata kaasa ISAdes järjepidevale rakendamisele ja tõlgendamisele ning ei ole mõeldud asendada definitsioone, mida võidakse kehtestada kas õiguslikel, regulatiivsetel või muudel eesmärkidel. Nendel terminitel on ühesugune tähendus kõikides ISAdes, välja arvatud siis, kui sellele on eraldi viidatud. Rahvusvaheliste standardite terminisõnastik, mis on välja antud rahvusvahelise auditeerimise ja kindlustandvate töövõtude standardite komitee poolt „Rahvusvaheliste kvaliteedikontrolli juhtimise, auditeerimise, ülevaatusel, muude kindlustandvate ja seonduvate teenuste alaste seisukohtade käsiraamatus“, mille on avaldanud IFAC, sisaldab ISAdes defineeritud terminite täielikku nimekirja. See sisaldab samuti ISAdes leiduvate muude terminite kirjeldusi, et aidata kaasa ühtsele ja järjepidevale tõlgendusele ja tõlkele.

...

ISA 210 „Auditi töövõtu tingimuste kokkuleppimine“

Sissejuhatus

Käesoleva ISA ulatus

1. Käesolevas rahvusvahelises auditeerimise standardis (*International Standard on Auditing, ISA*) käsitletakse audiitori kohustusi auditi töövõtu tingimuste kokkuleppimisel juhtkonnaga ja, kus asjakohane, valitsemisülesandega isikutega. See hõlmab selle kindlakstegemist, et on olemas auditi teatud eeltingimused, mille osas lasub vastutus juhtkonnal ja, kus asjakohane, valitsemisülesandega isikutel. ISAs 220 (muudetud)⁹ käsitletakse töövõtu aktsepteerimise neid aspekte, mis on audiitori kontrolli all. (Vt lõik A1)

...

Nõuded

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Käesoleva ISA ulatus (vt lõik 1)

A1. ISQM 1¹⁰ käsitleb ettevõtte kohustusi seoses kliendisuhete ja spetsiifiliste töövõtude aktsepteerimise ja jätkamisega. Kindlustandvaid töövõtte, mis hõlmavad auditi töövõtte, võib aktsepteerida ainult juhul, kui praktiseerija leiab, et relevantset eetikanõudeid, nagu sõltumatus ja kutsealane kompetentsus, saavad täidetud ning kui töövõtul esinevad teatud tunnused.¹⁴ Audiitori kohustusi asjassepuutuvate eetikanõuete, sealhulgas sõltumatusesega seotud nõuete osas auditi töövõtu aktsepteerimise kontekstis ja niivõrd, kui need on audiitori kontrolli all, käsitletakse ISAs 220

⁹ ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrolli juhtimine“

¹⁰ Rahvusvaheline kvaliteedikontrolli juhtimise standard (ISQM) 1 „Kvaliteedikontrolli juhtimine ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid või ülevaatusi või muid kindlustandvaid või seonduvate teenuste töövõtte“, lõik 30

¹⁴ „Kindlustunnet andvate töövõtude rahvusvaheline raamistik“, lõik 17

(muudetud).¹² Käesolev ISA käsitleb nimetatud asjaolusid (või eeltingimusi), mis on majandusüksuse kontrolli all ja mille osas peavad audiitor ja majandusüksuse juhtkond kokku leppima.

...

ISA 230 „Auditi dokumentatsioon“

Sissejuhatus

...

Auditi dokumentatsiooni olemus ja eesmärgid

...

3. Auditi dokumentatsioonil on mitmeid täiendavaid eesmärke, sealhulgas alljärgnevad:

- aidata töövõtu meeskonnal auditit planeerida ja läbi viia;
- aidata järelevalve eest vastutaval töövõtu meeskonna liikmetel auditi tööd suunata ja selle üle järelevalvet teostada ning täita oma ülevaatamise kohustusi kooskõlas ISAg 220 (muudetud);¹³
- võimaldada töövõtu meeskonnal olla vastutav oma töö eest;
- säilitada andmeid asjaolude kohta, mis on jätkuvalt märkimisväärsed tulevaste auditite jaoks;
- võimaldada läbi viia töövõtu kvaliteedi kontrolli ülevaatusi,¹⁴ muud tüüpi töövõtu ülevaatusi¹⁵ ja monitoorimistegevusi ettevõtte kvaliteedijuhtimise süsteemi alusel inspekteerimisi kooskõlas ISQCga 1¹⁶ või riiklike nõuetega, mis on vähemalt sama ranged;¹⁷
- võimaldada väliste inspekteerimiste läbiviimist kooskõlas kohaldatavate seaduste, regulatsioonide või muude nõuetega.

...

Nõuded

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Läbiviidud auditiprotseduuride ja hangitud auditi tõendusmaterjali dokumentatsioon

...

Auditi dokumentatsiooni vorm, sisu ja ulatus (vt lõik 8)

...

¹² ISA 220 (muudetud), lõigud 9–11, 16–21

¹³ ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrollijuhtimine“, lõigud 15–17, 29–34

¹⁴ Rahvusvaheline kvaliteedijuhtimise standard (ISQM) 2 „Töövõtu kvaliteedi ülevaatused“

¹⁵ ISQM 1 „Kvaliteedijuhtimine ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid või ülevaatusi või muid kindlustandvaid või seonduvate teenuste töövõtte“, lõik A135

¹⁶ ISQC 1 „Kvaliteedikontroll ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid ja ülevaatusi ning muid kindlustandvaid ja seonduvate teenuste töövõtte“, lõigud 32–33, 35–38 ja 48

¹⁷ ISA 220, lõik 2

Dokumentatsioon ISAdele vastavuse kohta (vt lõik 8 punkt a)

...

A7. Auditi dokumentatsioon annab tõenduse, et audit on vastavuses ISAdega. Siiski ei ole audiitoril vajalik ega võimalik dokumenteerida iga auditi käigus arvesse võetud asjaolu või tehtud kutsealast otsustust. Lisaks ei ole audiitoril vaja eraldi dokumenteerida (näiteks kontrollnimekirjas) vastavust asjaoludega, mille puhul vastavus on tõendatud auditi failis sisalduvate dokumentidega. Näiteks:

- adekvaatselt dokumenteeritud auditiplaani olemasolu tõendab, et audiitor on auditi planeerinud;
- allkirjastatud töövõtukirja olemasolu auditifailis tõendab, et audiitor on auditi töövõtu tingimused leppinud kokku juhtkonnaga või, kui asjakohane, valitsemisülesandega isikutega;
- finantsaruannete kohta asjakohas(t)e märkus(t)ega arvamust sisaldav audiitori aruanne tõendab, et audiitor on täitnud nõude väljendada märkus(t)ega arvamust ISAdes määratletud tingimuste korral;
- vastavust kogu auditi jooksul kehtivate nõuetega võib auditifailis tõendada mitmel viisil:
 - Näiteks ei pruugi olla mitte ühtegi viisi audiitori kutsealase skeptitsismi dokumenteerimiseks. Kuid auditi dokumentatsioon võib sellele vaatamata pakkuda tõendusmaterjali selle kohta, et audiitor on rakendanud kutsealast skeptitsismi kooskõlas ISAdega. Näiteks seoses arvestushinnangutega, kui hangitud auditi tõendusmaterjal sisaldab tõendit, mis nii kinnitab juhtkonna väiteid kui ka on nende suhtes vasturääkiv, selle dokumenteerimine, kuidas audiitor seda tõendit hindas, sealhulgas kutsealaste otsustuste dokumenteerimine, mis tehti järelduse kujundamiseks, kas hangitud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane.
 - Analoogselt võib mitmel viisil tõendada auditi dokumentatsioonis seda, et töövõtu partner on võtnud kohustuse ~~auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest vastavuses ISAdega~~ töövõtu meeskonna suunamise ja järelevalve ning tema töö ülevaatamise eest.¹⁸ See võib hõlmata dokumentatsioonitöövõtupartneri ~~õigeaegse kaasamise kohta auditi aspektide suhtes, nagu näiteks osalemine ISAgas 315 (muudetud 2019) nõutavatel meeskonna aruteludel, mis tõendab töövõtu partneri piisavat ja asjakohast kaasatust auditisse, nagu näiteks osalemine töövõtu meeskonna aruteludel.¹⁹~~

...

A13. ISA 220 (muudetud) sisaldab nõudeid ja juhendmaterjalinõutakse, ~~et audiitor vaataks läbi viidud audititöö üle~~ auditi dokumentatsiooni ülevaatamise kaudu kohta.²⁰ Nõue dokumenteerida seda, kes vaatas audititöö üle, ei tähenda, et iga spetsiifiline tööpaber peab sisaldama tõendust, et tööpaber on üle vaadatud. Ülevaatamise nõue tähendab siiski, et dokumenteerida tuleb seda, milline audititöö üle vaadati, kes selle töö üle vaatas ja millal see üle vaadati.

...

Pärast audiitori aruande kuupäeva esile kerkivad asjaolud (vt lõik 13)

¹⁸ ISA 220 (muudetud), lõik 29

¹⁹ ISA 315 (muudetud 2019) „Olulise väärkajastamise riskide tuvastamine ja hindamine“, lõik 17

²⁰ ISA 220 (muudetud), lõigud 17-29–34

A20. Erakorraliste tingimuste näideteks on faktid, millest audiitor saab teada pärast audiitori aruande kuupäeva, kuid mis eksisteerisid nimetatud kuupäeval ja mis teada olemise korral oleksid võinud tingida finantsaruannete muutmise või audiitori poolt arvamuse modifitseerimise audiitori aruandes.²¹ Sellest tulenevad auditi dokumentatsiooni muudatused vaadatakse üle kooskõlas ISAs 220 (muudetud)²² sätestatud ülevaatamise kohustustega, mille puhul töövõtupartner võtab endale lõpliku vastutuse muudatuste eest.

Lõpliku auditifaili kokkupanemine (vt lõigud 14–16)

A21. ISQGMis 1 (või riiklike nõuetega, mis on vähemalt sama ranged) nõutakse, et ~~ettevõtted kehtestaksid poliitika ja protseduurid auditifailide kokkupanemise õigeaegseks lõpuleviimiseks~~ ettevõtete kvaliteedijuhtimise süsteemid kehtestaksid kvaliteedieesmärgi, mis käsitleb töövõtu dokumentatsiooni kokkupanemist õigel ajal pärast töövõtuaruannete kuupäeva.²³ Asjakohane tähtaeg lõpliku auditifaili kokkupanemise lõpuleviimiseks ei ole tavaliselt pikem kui 60 päeva arvates audiitori aruande väljaandmise kuupäevast.²⁴

...

A23. ISQGMis 1 (või riiklike nõuetega, mis on vähemalt sama ranged) nõutakse, et ~~ettevõtted kehtestaksid töövõtudokumentatsiooni säilitamise poliitika ja protseduurid~~ ettevõtete kvaliteedijuhtimise süsteemid kehtestaksid kvaliteedieesmärgi, mis käsitleb töövõtu dokumentatsiooni asjakohast alalhoidmist ja säilitamist, et täita ettevõtte vajadused ning olla vastavuses seaduse, regulatsiooni, asjassepuutuvate eetikanõuete või kutsestandarditega.²⁵ Auditi töövõttude puhul on säilitamisaeg tavaliselt vähemalt viis aastat arvates audiitori aruande kuupäevast või ~~grupi rakendatavuse korral grupi finantsaruandeid käsitleva~~ audiitori aruande kuupäevast, kui see on hilisem.²⁶

A24. Näide tingimusest, mille puhul audiitor võib pidada vajalikuks modifitseerida olemasolevat auditi dokumentatsiooni või lisada uut auditi dokumentatsiooni pärast faili kokkupanemise lõpuleviimist, on vajadus selgitada olemasolevat auditi dokumentatsiooni tulenevalt märkustest, mis on saadud ~~sisemiste või väliste osapoolte poolt läbi viidud monitoorivate inspekteerimiste käigus~~ monitoorimistegevuste või väliste inspekteerimiste käigus.

Lisa (vt lõik 1)

Spetsiifilised auditi dokumentatsiooni alased nõuded muudes ISAdes

Käesolevas lisas loetletakse spetsiifilisi dokumentatsiooninõudeid sisaldavad lõigud muudes ISAdes. See nimekiri ei asenda ISAdes sisalduvate nõuete ning sellega seotud rakendus- ja muu selgitava materjali arvesse võtmist.

- ISA 210 „Auditi töövõtu tingimuste kokkuleppimine“ – lõigud 10–12
- ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrolli juhtimine“ – lõik ~~24–41~~

²¹ ISA 560 „Järgnevad sündmused“, lõik 14

²² ISA 220 (muudetud), lõigud ~~4629–34~~

²³ ISQGM 1, lõigu ~~4531~~ punkt f

²⁴ ISQGM 1, lõik ~~A54A83~~

²⁵ ISQGM 1, lõigu ~~4731~~ punkt f

²⁶ ISQGM 1, lõik ~~A64A85~~

ISA 250 (muudetud) „Seaduste ja regulatsioonidega arvestamine finantsaruannete auditi puhul“

Sissejuhatus

...

Nõuded

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

...

Tuvastatud või kahtlustatava mittevastavuse mõju hindamine (vt lõik 22)

...

A25. Teatud tingimustel võib audiitor kaaluda töövõtust taandumist, kui see on seaduse või regulatsiooni alusel lubatud, näiteks kui juhtkond või valitsemisülesandega isikud ei astu heastavat sammu, mida audiitor peab antud tingimustes asjakohaseks, või kui tuvastatud või kahtlustatav mittevastavus tõstatab küsimusi seoses juhtkonna või valitsemisülesandega isikute aususega, isegi kui mittevastavuse mõju finantsaruannetele ei ole oluline. Audiitor võib pidada asjakohaseks küsida juriidilist nõu, et määrata kindlaks, kas töövõtust taandumine on asjakohane. Kui audiitor määrab kindlaks, et töövõtust taandumine oleks asjakohane, ei asendaks töövõtust taandumine seaduste, regulatsioonide või asjassepuutuvate eetikanõuete kohaste kohustuste täitmist vastuseks tuvastatud või kahtlustatavale mittevastavusele. Peale selle osutab ISA 220 (muudetud)²⁷ lõik ~~A9~~A55 sellele, et teatavad eetikanõuded võivad ette näha, et eelmine audiitor peab esitama väljapakutud järgmise audiitori taotluse korral talle informatsiooni seoses seadustele ja regulatsioonidele mittevastavusega.

...

ISA 260 (muudetud) „Infovahetus valitsemisülesandega isikutega“

Sissejuhatus

...

Nõuded

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

...

Asjaolud, mille kohta tuleb infot vahetada

...

Auditist tulenevad märkimisväärsed tähelepanekud (vt lõik 16)

...

²⁷ ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrolljuhtimine“

Muud finantsaruandluse protsessi seisukohast asjassepuutuvad märkimisväärsed asjaolud (vt lõik 16 punkt e)

A28. Niivõrd kui seda ei ole juba käsitletud lõigu 16 punktides a–d sätestatud nõuetes või seotud rakendusmaterjalides, võib audiitor kaaluda info edastamist vastavalt ISA-le 220²⁸ töövõtu kvaliteedi kontrolli ülevaatajaga arutatud, kui kontrolli ülevaataja on määratud, või viimase poolt kaalutud muude asjaolude kohta.

Audiitori sõltumatus (vt lõik 17)

A29. Audiitorilt nõutakse vastavust asjassepuutuvatele eetikanõuetele, sealhulgas ~~nendele, mis puudutavad sõltumatus~~ sõltumatussega seotud nõuetele seoses finantsaruannete auditi töövõttudega.²⁹

Lisa 1

(vt lõik 3)

Spetsiifilised nõuded ISQCMis 1 ja muudes ISAdes, mis viitavad infovahetustele valitsemisülesandega isikutega

Käesolev lisa esitab lõigud ISQCMis 1³⁰ ja muudes ISAdes, mis nõuavad infovahetust spetsiifiliste asjaolude kohta valitsemisülesandega isikutega. Loetelu ei asenda ISAdes toodud nõuete ja nende rakendus- ning muu selgitava materjali arvessevõtmist.

- ISQCM 1 „Kvaliteedikontrolli juhtimine ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid ja või ülevaatusi ja või muid kindlustandvaid ja või seonduvate teenuste töövõtte“ – lõigu ~~30 punkt a~~ 34 punkt e

...

ISA 300 „Finantsaruannete auditi planeerimine“

Sissejuhatus

Käesoleva ISA ulatus

1. Käesolevas rahvusvahelises auditeerimise standardis (*International Standard on Auditing, ISA*) käsitletakse audiitori kohustust planeerida finantsaruannete auditit. Käesolev ISA on kirjutatud korduvauditite kontekstis. Esmakordsete auditi töövõttude puhul täiendavalt arvesse võetavad asjaolud on identifitseeritud eraldi.

Planeerimise roll ja ajastus

2. Auditi planeerimine hõlmab töövõtu jaoks auditi üldstrateegia kehtestamist ja auditiplaani väljatöötamist. ~~Adekvantse~~ Kvaliteedikontrolli juhtimine töövõtu tasemel kooskõlas standardiga ISA 220 (muudetud) koos käesoleva ISA kohase adekvaatse planeerimisega toob finantsaruannete auditile kasu mitmel viisil, sealhulgas alljärgnevalt (vt lõigud A4A0–A3):

²⁸ Vt ISA 220 „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontroll“ lõigud 19–22 ja A23–A33

²⁹ ISA 200 „Sõltumatu audiitori üldised eesmärgid ja auditi läbiviimine kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega“, lõik 14

³⁰ ISQCM 1 „Kvaliteedikontrolli juhtimine ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid ja või ülevaatusi ja või muid kindlustandvaid ja või seonduvate teenuste töövõtte“

- aitab audiitoril pühendada asjakohast tähelepanu tähtsatele auditivaldkondadele;
- aitab audiitoril õigeaegselt tuvastada ja lahendada potentsiaalsed probleemid;
- aitab audiitoril organiseerida ja juhtida auditi töövõttu nõuetekohaselt nii, et see viiakse läbi tulemuslikul ja tõhusal viisil;
- aitab eeldatavatele riskidele vastamiseks valida asjakohase võimekus- ja pädevustasemetega töövõtu meeskonna liikmeid ning nõuetekohaselt määrata neile töö;
- hõlbustab töövõtu meeskonna liikmete suunamist ja järelevalvet ning nende töö ülevaatamist;
- aitab, kus rakendatav, komponentide audiitorite ja ekspertide poolt tehtava töö koordineerimisel.

...

Nõuded

...

Töövõtu esmased tegevused

6. Käesoleva auditi töövõtu alguses peab audiitor ette võtma järgmised tegevused:
 - (a) läbi viima ISAs 220 (muudetud) nõutud protseduurid kliendisuhete ja ~~spetsiifilise~~ auditi töövõtu aktsepteerimise ja jätkamise suhtes;³¹
 - (b) hindama vastavust asjassepuutuvatele eetikanõuetele, sealhulgas sõltumatuslega seotud nõuetele, kooskõlas ISAGA 220 (muudetud)³² ja
 - (c) looma arusaamise töövõtu tingimustest, nagu nõutud ISAs 210³³ (vt lõigud A5–A7).

Planeerimistegevused

...

8. Auditi üldstrateegia kehtestamisel peab audiitor võtma arvesse informatsiooni, mis on hangitud ISA 220 (muudetud) nõuete täitmisel, ning:
 - (a) tegema kindlaks töövõtu tunnused, mis määratlevad selle ulatuse;
 - (b) tegema kindlaks töövõtu aruandluse eesmärgid, et planeerida auditi ajastust ja nõutava infovahetuse olemust;
 - (c) võtma arvesse tegureid, mis audiitori kutsealase otsustuse kohaselt on märkimisväärsed töövõtu meeskonna jõupingutuste suunamise seisukohast;
 - (d) võtma arvesse töövõtu esialgsete tegevuste tulemusi ja, kus rakendatav, seda, kas töövõtu partneri poolt majandusüksuse jaoks läbi viidud teistest töövõttudest saadud teadmised on asjassepuutuvad; ning
 - (e) tegema kindlaks töövõtu läbiviimiseks vajalike ressursside olemuse, ajastuse ja ulatuse.³⁴ (Vt

³¹ ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrolli juhtimine“, lõigud 12–13 ~~22–24~~

³² ISA 220 (muudetud), lõigud 9–11 ~~16–21~~

³³ ISA 210 „Auditi töövõtu tingimuste kokkuleppimine“, lõigud 9–13

³⁴ ISA 220 (muudetud), lõik 25

lõigud A8–A11)

9. Audiitor peab välja töötama auditiplaani, mis hõlmab järgneva kirjeldust:
- (a) töövõtu meeskonna liikmete planeeritud suunamise ja järelevalve ning nende töö ülevaatamise olemus, ajastus ja ulatus (vt lõigud A16–A17);
 - (ab) planeeritud riskihindamise protseduuride olemus, ajastus ja ulatus, nagu see on kindlaks määratud ISAs 315 (muudetud 2019)³⁵;
 - (bc) edasiste väite tasandil auditiprotseduuride olemus, ajastus ja ulatus, nagu on kindlaks määratud ISAs 330³⁶;
 - (ed) muud planeeritud auditiprotseduurid, mille teostamine on nõutav, et töövõtt oleks ISAdega kooskõlas (vt lõigud A12–A14).
- ...
- ~~11. Audiitor peab planeerima töövõtumeeskonna liikmete suunamise ja järelevalve olemuse, ajastuse ja ulatuse ning nende töö ülevaatamise. (Vt lõigud A16–A17)~~

Dokumentatsioon

12. Audiitor peab lisama auditi dokumentatsiooni:³⁷
- (a) auditi üldstrateegia;
 - (b) auditiplaani ja
 - (c) auditi töövõtu käigus tehtud auditi üldstrateegia või auditiplaani mis tahes märkimisväärsed muudatused, sealhulgas töövõtu meeskonna liikmete planeeritud suunamise ja järelevalve ning nende töö ülevaatamise olemuse, ajastuse ja ulatuse³⁸ märkimisväärsed muudatused, ja nende põhjused. (Vt lõigud A18–A21)

Esmakordsete auditi töövõttude puhul täiendavalt arvesse võetavad asjaolud

13. Enne esmakordse auditi alustamist peab audiitor ette võtma järgmised tegevused:
- (a) viima läbi ISAs 220 (muudetud) nõutud protseduurid kliendisuhete ja ~~spetsiifilise~~ auditi töövõttude aktsepteerimise suhtes³⁹ ja
 - (b) kui on toimunud audiitorite vahetus, suhtlema eelmise audiitoriga kooskõlas asjassepuutuvate eetikanõuetega. (Vt lõik A22)
- ...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

A0. ISA 220 (muudetud) käsitleb audiitori spetsiifilisi kohustusi kvaliteedijuhtimise suhtes töövõtu tasemel finantsaruannete auditi puhul ning töövõtu partneri seonduvaid kohustusi. Käesoleva ISA

³⁵ ISA 315 (muudetud 2019) „Olulise väärkajastamise riskide tuvastamine ja hindamine“

³⁶ ISA 330 „Audiitori vastused hinnatud riskidele“

³⁷ ISA 230 „Auditi dokumentatsioon“, lõigud 8–11 ja A6

³⁸ ISA 220 (muudetud), lõigud 30 ja A91–A92

³⁹ ISA 220 (muudetud), lõigud 12–13 ~~22–24~~

seisukohast on asjassepuutuv informatsioon, mis on hangitud ISA 220 (muudetud) nõuete täitmisel. Näiteks kooskõlas ISAga 220 (muudetud) peab töövõtu partner määrama kindlaks, et töövõtu läbiviimiseks on töövõtu meeskonnale määratud või kättesaadavaks tehtud piisavad ja asjakohased ressursid, võttes arvesse auditi töövõtu olemust ja tingimusi. Selline kindlaksmääramine on otseselt asjassepuutuv, kui üldstrateegias tehakse kindlaks töövõtu läbiviimiseks vajalike ressursside olemus, ajastus ja ulatus, nagu on nõutud käesoleva ISA lõigus 8.

Planeerimise roll ja ajastus (vt lõik 2)

A1. Planeerimistegevuste olemus ja ulatus varieerub vastavalt majandusüksuse suurusele ja keerukusele, võtmetähtsusega töövõtu meeskonna liikmete varasemale kogemusele majandusüksusega ja auditi töövõtu käigus toimuvatele tingimuste muutustele. Auditi planeerimisel võib audiitor kasutada projektijuhtimise tehnikaid ja töövahendeid. ISAs 220 (muudetud)⁴⁰ kirjeldatakse, kuidas sellised tehnikad ja töövahendid võivad toetada töövõtu meeskonda töövõtu kvaliteedi juhtimisel.

...

A3. Audiitor võib otsustada arutada planeerimise elemente majandusüksuse juhtkonnaga, ~~et hõlbustada auditi töövõtu läbiviimist ja juhtimist~~ mis aitab audiitoril juhtida ja saavutada kvaliteeti töövõtu tasemel (näiteks mõningate planeeritud auditiprotseduuride koordineerimine majandusüksuse personali tööga). Kuigi need arutelud tihti toimuvad, jäävad auditi üldstrateegia ja auditiplaan audiitori vastutusele. Auditi üldstrateegias või auditiplaanis sisalduvate asjaolude arutamisel on nõutav hoolikus, et mitte ohustada auditi tulemuslikkust. Näiteks võib üksikasjalike auditiprotseduuride olemuse ja ajastuse arutamine juhtkonnaga seada ohtu auditi tulemuslikkuse, sest muudab auditiprotseduurid liiga ettearvatavaks.

...

Töövõtu esmased tegevused (vt lõik 6)

A5. Lõigus 6 nimetatud töövõtu esmaste tegevuste läbiviimine käesoleva auditi töövõtu alguses aitab audiitoril tuvastada ja hinnata sündmusi või tingimusi, mis võivad ebasoodsalt mõjutada audiitori võimet ~~auditi töövõtu planeerida ja läbi viia~~ juhtida ja saavutada kvaliteeti töövõtu tasemel kooskõlas ISAga 220 (muudetud).

A6. Nende töövõtu esmaste tegevuste läbiviimine aitab audiitoril planeerida auditi töövõttu, ~~mille puhul~~ näiteks:

- ~~audiitor säilitab~~ säilitada vajalik sõltumatus ja võime viia läbi töövõtt;
- määrata kindlaks, et juhtkonna aususe osas ei eksisteeri probleeme, mis võivad mõjutada audiitori valmisolekut töövõttu jätkata;
- määrata kindlaks, et töövõtu tingimuste osas ei eksisteeri arusaamatusi kliendiga.

~~A7. Audiitor võtab kliendiga jätkamist ja relevantseid eetikanõudeid, sealhulgas sõltumatust, arvesse kogu auditi töövõtu jooksul vastavalt sellele, kuidas tingimused ja muutused asjaoludes esinevad. Lähteprotseduuride läbiviimine nii kliendiga jätkamise kui ka asjassepuutuvate eetikanõuete (sealhulgas sõltumatuse) hindamise osas käesoleva auditi töövõtu alguses tähendab, et need on lõpetatud enne käesoleva auditi töövõtu muude märkimisväärsete tegevuste läbiviimist. Jätkuvate~~

⁴⁰ ISA 220 (muudetud), lõigud A73–A74

auditi töövõtude puhul toimuvad sellised lähteprotseduurid tihti peatselt pärast eelmise auditi lõpetamist (või sellega seoses).

Planeerimistegevused

Auditi üldstrateegia (vt lõigud 7–8)

A8. ~~Auditi üldstrateegia kehtestamise protsess aitab audiitoril, eeldusel et audiitori riskihindamise protseduurid on lõpetatud, kindlaks määrata sellised asjaolud nagu võib, eeldusel et audiitori riskihindamise protseduurid on lõpetatud, hõlmata selliseid asjaolusid nagu:~~

- ~~ressursside laialijagamise spetsiifiliste auditivaldkondade vahel, nagu selliste (inim-, tehnoloogiliste või intellektuaalsete) ressursside olemus, mida tuleb kasutada spetsiifiliste auditivaldkondade puhul. Näiteks asjakohase kogenud meeskonnaliikmete kasutamine kõrge riskiga valdkondades või ekspertide kaasamine määramine keerukate asjaolude puhul käsitlemiseks;~~
- ~~spetsiifilistele auditivaldkondadele jaotatavate ressursside hulk, nagu. Näiteks nende meeskonnaliikmete arv, kes on määratud vaatama osalema varude füüsilises loendamises olulistes mitmes asukohas, teiste audiitorite töö ülevaatamise ulatus grupi auditite puhul või auditi ajaelarve tundides, mis suunatakse kõrge riskiga valdkondadele;~~
- ~~millal need ressursid tuleb laiali jagada, nagu näiteks kas vaheauditi staadiumis või võtmetähtsusega periodiseerimise kuupäevadel; ja~~
- ~~kuidas selliseid ressursse juhitakse, suunatakse ja, nende üle järelevalvet teostatakse, nagu või neid kasutatakse. Näiteks millal toimuvad eeldatavalt meeskonna instrueerimise ja tagasiside koosolekud, kuidas eeldatavalt toimuvad töövõtu partneri ja juhi poolsed ülevaatamised (näiteks kliendi juures või mitte) ning kas viia lõpule töövõtu kvaliteedi kontrollülevaatused.~~

A8A. ISA 220 (muudetud) sisaldab nõudeid ja juhendmaterjali töövõtu ressursside ja töövõtu läbiviimise kohta (sealhulgas töövõtu meeskonna liikmete suunamise ja järelevalve ning nende töö ülevaatamise kohta).

...

Suunamine, järelevalve ja ülevaatamine (vt lõik 11)

A16. ~~ISA 220 (muudetud) käsitleb kehtestab nõuded ja annab juhised töövõtu partneri kohustust seoses töövõtu meeskonna liikmete suunamise ja järelevalve ning nende töö ülevaatamise olemuse, ajastuse ja ulatusega.⁴¹ Töövõtumeeskonna liikmete suunamise ja järelevalve ning nende töö ülevaatamise olemus, ajastus ja ulatus varieeruvad sõltuvalt paljudest teguritest, sealhulgas:~~

- ~~majandusüksuse suurus ja keerukus;~~
- ~~auditi valdkond;~~
- ~~hinnatud olulise väärkajastamise riskid (näiteks hinnatud olulise väärkajastamise riski suurenemine auditi mingis valdkonnas nõuab tavaliselt töövõtumeeskonna liikmete suunamise ja järelevalve ulatuse ja õigeaegsuse vastavat suurendamist ning nende töö üksikasjalikumat ülevaatamist);~~

⁴¹ ISA 220 (muudetud), lõigud 29–31

- ~~audititööd läbi viiva iga üksiku meeskonnaliikme võimed ja kompetentsus.~~

ISA 220 sisaldab edasisi juhiseid audititöö suunamise, järelevalve ja ülevaatamise kohta.⁴²

~~Väiksemate majandusüksuste puhul spetsiifiliselt arvesse võetavad asjaolud~~

~~A17. Kui auditit viib torvikuna läbi töövõtupartner, ei toki küsimusi töövõtumeeskonna liikmete suunamise ja järelevalve ning nende töö ülevaatamise kohta. Sellistel juhtudel on töövõtupartner, olles kõik töö aspektid isiklikult läbi viinud, teadlik kõigist olulistest küsimustest. Objektiivse vaatenurga kujundamine auditi käigus tehtud otsustuste asjakohasuse kohta võib tekitada praktilisi probleeme, kui sama isik viib läbi ka kogu auditi. Kui tegemist on eriti keeruliste või ebatavaliste küsimustega ja auditit viib läbi üksikpraktiseerija, võib olla soovitatav konsulteerida teiste sobivate kogemustega audiitoritega või audiitorite kutsealase organisatsiooniga.~~

Dokumentatsioon (vt lõik 12)

A18. Auditi üldstrateegia dokumentatsioon on võtmetähtsusega otsuste jäädvustus, ~~mida peetakse vajalikuks auditi nõuetekohaseks planeerimiseks ja kvaliteedi juhtimisel töövõtu tasemel ja vahend töövõtu meeskonnale märkimisväärsete asjaolude kohta info edastamiseks.~~ Näiteks võib audiitor võtta auditi üldstrateegia kokku memorandumi kujul, mis sisaldab võtmetähtsusega otsuseid auditi üldise ulatuse, ajastuse ja läbiviimise kohta.

...

A20A. Dokumentatsioon töövõtu meeskonna liikmete suunamise ja järelevalve ning nende töö ülevaatamise kohta kooskõlas ISAga 220 (muudetud) võib samuti anda jäädvustuse suunamise, järelevalve ja ülevaatamise planeeritud olemuses, ajastuses ja ulatuses toimunud märkimisväärsetest muudatustest.

...

Esmakordsete auditi töövõttude puhul täiendavalt arvesse võetavad asjaolud (vt lõik 13)

A22. Auditi planeerimise otstarve ja eesmärk on sama sõltumata sellest, kas auditi puhul on tegemist esmakordse või korduva töövõttuga. Siiski võib esmakordse auditi puhul olla audiitoril vaja planeerimistegevusi laiendada, kuna audiitoril tavaliselt pole konkreetse majandusüksusega eelnevat kogemust, mida võetakse arvesse korduvate töövõttude planeerimisel. Esmakordse auditi töövõtu puhul kuuluvad täiendavate asjaolude hulka, mida audiitor võib auditi üldstrateegia ja auditiplaani väljatöötamisel arvesse võtta, alljärgnevad:

- eelmise audiitoriga tehtavad korraldamised, näiteks eelmise audiitori tööpaberite ülevaatamiseks, välja arvatud juhul, kui see on keelatud seaduse või regulatsiooniga;
- mis tahes peamised küsimused (sealhulgas arvestusprintsipiide või auditeerimis- või aruandlusstandardite rakendamine), mida on arutatud juhtkonnaga seoses esmakordse audiitoriks valimisega, infovahetus nende asjaolude osas valitsemisülesandega isikutega ja kuidas need asjaolud mõjutavad auditi üldstrateegiat ja auditiplaani;
- auditiprotseduurid, mis on vajalikud piisava asjakohase auditi tõendusmaterjali hankimiseks algsaldode osas;⁴³

⁴² ISA 220, lõigud 15–17

⁴³ ISA 510 „Esmakordsed auditi töövõttud – algsaldod“

- muud ettevõtte kvaliteedikontrollisüsteemiga välja töötatud ja rakendatud vastused seoses esmakordsete auditi töövõttudega korral nõutavad protseduurid (näiteks võidakse ettevõtte kvaliteedikontrollisüsteemiga nõuda, nt võib ettevõtte kvaliteedijuhtimise süsteem hõlmata vastuseid, mis nõuavad, et teine partner või suuremate kogemustega asjakohaste volitustega üksikisik vaataks üle auditi üldstrateegia enne märkimisväärsete auditiprotseduuride alustamist või aruanded enne nende väljastamist).

Lisa

(vt lõigud 7–8, A8–A11)

Auditi üldstrateegia kehtestamisel arvesse võetavad asjaolud

Käesolevas lisas esitatakse näiteid asjaoludest, mida audiitor võib arvesse võtta auditi üldstrateegia kehtestamisel kvaliteedi juhtimisel töövõtu tasemel. Paljud nendest asjaoludest mõjutavad ka audiitori auditi üldstrateegiat ja üksikasjalikku auditiplaani. Esitatud näited hõlmavad hulga asjaolusid, mis on rakendatavad paljude töövõttude puhul. Kuigi mõnda neist asjaoludest, millele allpool on viidatud, võidakse nõuda muudes ISAdes, ei ole kõik asjaolud iga auditi töövõtu puhul asjassepuutuvad ja esitatud loetelu ei ole tingimata täielik.

Ressursside olemus, ajastus ja ulatus

- Töövõtu meeskonna (sealhulgas, kus vajalik, töövõtu kvaliteedi kontrollülevaataja) valik Töövõtuks määratud või kättesaadavaks tehtud inim-, tehnoloogilised ja intellektuaalsed ressursid (nt töövõtu meeskonna määramine ja audititöö määramine meeskonnaliikmetele, sealhulgas asjakohaste kogemustega meeskonnaliikmete määramine valdkondadesse, kus võivad olla olulise väärkajastamise kõrgemad riskid).
- Töövõtu eelarvestamine, sealhulgas asjakohase ajahulga arvestamine, mis tuleks eraldada valdkondadele, kus võivad esineda olulise väärkajastamise kõrgemad riskid.

...

ISA 315 (muudetud 2019)

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

...

Riskihindamise protseduurid ja seotud tegevused

...

Muud asjassepuutuvad allikad

Informatsioon muudest allikatest

A38. Muud asjassepuutuvad informatsiooniallikad hõlmavad:

- audiitori protseduure seoses kliendisuhete või auditi töövõtu aktsepteerimise või jätkamisega kooskõlas ISAga 220 (muudetud), sealhulgas nendega seotud kokkuvõtteid.⁴⁴

⁴⁴ ISA 220 „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrollijuhtimine“, lõigud 1222–24

...

Olulise väärkajastamise riskide tuvastamine ja hindamine (vt lõigud 28–37)

...

Majandusharu, regulatiivsed ja muud välised tegurid (vt lõigu 19 punkti a alapunkt ii)

Majandusharu tegurid

...

A69. Majandusharu, milles majandusüksus tegutseb, võib põhjustada spetsiifilisi olulise väärkajastamise riske, mis tulenevad äritegevuse olemusest või reguleerituse astmest.

Näide

Ehituse majandusharus võivad pikaajaliste lepingutega kaasneda märkimisväärsed tulude ja kulude hinnangud, mis põhjustavad olulise väärkajastamise riske. Sellistel juhtudel on tähtis, et töövõtu meeskonna hulka kuuluvad liikmed, kellel on piisavad relevantset teadmised ja kogemused asjakohane pädevus ja võimekus.⁴⁵

Olulise väärkajastamise riskide hindamine väite tasandil

Märkimisväärsed riskid (vt lõik 32)

Miks määratakse kindlaks märkimisväärsed riskid ja millised on nende mõjud auditile?

A218. Märkimisväärsete riskide kindlaksmääramine võimaldab audiitoril teatavate nõutavate vastuste rakendamise kaudu pöörata rohkem tähelepanu nendele riskidele, mis on olemusliku riski spektri ülemises otsas, sealhulgas:

- ...
- võimaldab töövõtu partneri poolne õigeaegne auditi dokumentatsiooni ülevaatus asjakohastes etappides auditi jooksul märkimisväärsete asjaolude, sealhulgas märkimisväärsete riskide lahendamist õigel ajal töövõtu partneri rahulolu saavutamiseks audiitori aruande kuupäeval või enne seda.⁴⁶

...

ISA 500 „Auditi tõendusmaterjal“

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Piisav asjakohane auditi tõendusmaterjal (vt lõik 6)

...

⁴⁵ ISA 220 (muudetud), lõigud 4425–28

⁴⁶ ISA 220 (muudetud), lõigud 4732 ja A19A87–A89

A5. Audiitori arvamuse ja aruande toetamiseks on vajalik auditi tõendusmaterjal. See on oma olemuselt kumulatiivne ja seda kogutakse peamiselt auditi käigus läbiviidavate auditiprotseduuridega. See võib siiski hõlmata informatsiooni, mis on hangitud muudest allikatest, nagu näiteks eelnevatest audititest (tingimusel, et audiitor on hinnanud, kas selline informatsioon on käesoleva auditi puhul auditi tõendusmaterjalina endiselt asjassepuutuv ja usaldusväärne⁴⁷) või ~~ettevõtte kvaliteedikontrolli protseduuridest kliendi aktsepteerimise ja kliendiga jätkamise kohta~~ informatsiooni kaudu, mille ettevõtte on hankinud kliendisuhete või töövõtu aktsepteerimisel või jätkamisel. Lisaks on auditi tõendusmaterjali tähtsateks allikateks majandusüksuse arvestusandmed ja muud majandusüksusesisesed allikad. Informatsioon, mida võib kasutada auditi tõendusmaterjalina, võib olla koostatud juhtkonna eksperdi tööd kasutades või saadud välisest infoallikast. Auditi tõendusmaterjal sisaldab nii informatsiooni, mis toetab ja tõendab juhtkonna väiteid, kui ka mis tahes informatsiooni, mis on nende väidetega vastuolus. Lisaks kasutab audiitor mõnel juhul informatsiooni puudumist (näiteks juhtkonna keeldumine anda taotletavat esitist) ja seetõttu kujutab ka see auditi tõendusmaterjali.

...

Auditi tõendusmaterjalina kasutatav informatsioon

Asjassepuutuvus ja usaldusväärsus (vt lõik 7)

A30. Kuigi auditi tõendusmaterjal hangitakse eelkõige auditi käigus läbiviidavatest auditiprotseduuridest, nagu on märgitud lõigus A1, võib see hõlmata ka muudest allikatest hangitud informatsiooni, näiteks ~~teatud tingimuste eelnevatest audititest, ettevõtte kvaliteedikontrolli protseduuridest kliendi aktsepteerimise ja kliendiga jätkamise kohta ning~~ informatsiooni kaudu, mille ettevõtte on hankinud kliendisuhete või töövõtu aktsepteerimisel või jätkamisel, ning teatud seaduse, regulatsiooni või asjassepuutuvate eetikanoüete kohaste täiendavate kohustuste järgimisest (nt seoses majandusüksuse mittevastavusega seadustele ja regulatsioonidele). Kogu auditi tõendusmaterjali kvaliteeti mõjutab selle aluseks oleva informatsiooni asjassepuutuvus ja usaldusväärsus.

...

ISA 540 (muudetud) „Arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud informatsiooni auditeerimine“

Sissejuhatus

...

Nõuded

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

...

Riskihindamise protseduurid ja seotud tegevused

Spetsialiseeritud oskused või teadmised (vt lõik 15)

⁴⁷ ISA 315 (muudetud 2019), lõik 16

A61. Asjaolud, mis võivad mõjutada audiitori otsust selle kindlaksmääramisel, kas töövõtu meeskond vajab spetsialiseeritud oskusi või teadmisi, hõlmavad näiteks järgmist:⁴⁸

- arvestushinnangu olemus konkreetsetes ärivaldkonnas või majandusharus (näiteks maardlad, põllumajanduslikud varad, keerulised finantsinstrumendid, kindlustuslepingust tulenevad kohustused);

...

ISA 600 „Spetsiaalselt arvesse võetavad asjaolud – grupi finantsaruannete auditid (sh komponendi audiitorite töö)“

Sissejuhatus

Käesoleva ISA ulatus

...

4. Kooskõlas ISAGA 220 (muudetud)⁴⁹ nõutakse grupi töövõtu partnerilt selle kindlaksmääramisrahu saavutamist selle kohta, et grupi auditi töövõttu läbiviivatel isikutel, sealhulgas komponendi audiitoritel, on kollektiivselt asjakohane pädevus ja võimekus, sealhulgas piisav aeg. Grupi töövõtu partner vastutab ka grupi auditi töövõtu suunamise, järelevalve ja läbiviimise eest grupi töövõtu meeskonna liikmete suunamise ja järelevalve ning nende töö ülevaatamise eest.⁵⁰
5. Grupi töövõtu partner rakendab ISA 220 (muudetud) nõudeid olenemata sellest, kas grupi töövõtu meeskond või komponendi audiitor teostab tööd komponendi finantsinformatsiooni osas. Käesoleva ISAGA aidatakse grupi töövõtu partneril täita ISA 220 (muudetud) nõudeid, kui komponendi audiitorid teostavad tööd komponentide finantsinformatsiooni osas.

...

Nõuded

12. ISA 220 (muudetud) rakendamisel peab grupi töövõtu partner määrama kindlaks, kas võib põhjendatult eeldada piisava asjakohase auditi tõendusmaterjali saamist konsolideerimisprotsessi ja komponentide finantsinformatsiooni kohta, mis on grupi auditi arvamuse aluseks. Sel eesmärgil peab grupi töövõtu meeskond omandama arusaamise grupi, selle komponentide ja nende keskkondade kohta, mis on piisav tuvastamiseks komponente, mis on tõenäoliselt märkimisväärsed komponendid. Kui komponendi audiitorid hakkavad teostama tööd selliste komponentide finantsinformatsiooni osas, peab grupi töövõtu partner hindama, kas grupi töövõtu meeskonna saab kaasata kõnealuste komponendi audiitorite töösse sellisel määral, mis on vajalik piisava asjakohase auditi tõendusmaterjali hankimiseks. (Vt lõigud A10–A12)

...

ISA 610 (muudetud 2013) „Siseaudiitorite töö kasutamine“

⁴⁸ ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrolljuhtimine“, lõigud 4425–26, ning ISA 300 „Finantsaruannete auditi planeerimine“, lõigu 8 punkt e

⁴⁹ ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrolljuhtimine“, lõigud 44–4525–26

⁵⁰ ISA 220 (muudetud), lõigud 29–31

...

Nõuded

...

Siseaudiitorite otsese abi kasutamine

...

34. Välisaudiitor peab siseaudiitorite poolt töövõtu raames tehtud töid suunama, järele valvama ja üle vaatama kooskõlas ISAga 220 (muudetud).⁵¹ Selle käigus:

- (a) peab suunamise, järelevalve ja ülevaatamise olemus, ajastus ja ulatus lähtuma sellest, et siseaudiitorid ei ole majandusüksusest sõltumatud, ning olema vastav selle ISA lõigus 29 kirjeldatud tegurite hindamise väljundile ning
- (b) peab ülevaatuse protseduuride hulka kuuluma siseaudiitorite töö osaline kontrollimine välisaudiitori poolt aluseks oleva auditi tõendusmaterjalini välja.

Välisaudiitori poolne siseaudiitorite töö suunamine, järelevalve ja ülevaatamine peab olema piisav selleks, et välisaudiitor saaks ~~kindlaks määrata~~ ~~olla kindel~~, et siseaudiitorid on kogunud piisavalt asjakohast auditi tõendusmaterjali, mis toetaks sellel tööl põhinevaid järeldusi. (Vt lõigud A40–A41)

Rakendus- ja muu selgitav materjal

...

Selle kindlaksmääramine, kas, mis valdkondades ja millises ulatuses saab kasutada siseauditifunktsiooni tööd

Siseauditifunktsiooni hindamine

...

Süsteemaatilise ja distsiplineeritud lähenemisviisi kasutamine (vt lõik 15(c))

...

A11. Tegurid, mis võivad mõjutada välisaudiitori poolset kindlaksmääramist, kas siseauditifunktsioon rakendab süsteemaatilist ja distsiplineeritud lähenemisviisi, hõlmavad alljärgnevat.

- Dokumenteeritud siseauditiprotseduuride või juhendite olemasolu, adekvaatsus ja kasutamine, mis hõlmab selliseid valdkondi nagu riskihindamine, tööprogrammid, dokumentatsioon ja aruandlus, mille olemus ja ulatus on vastavuses majandusüksuse suuruse ja tingimustega.
- Kas siseauditifunktsioonil on asjakohased kvaliteedikontrolli poliitikad ja protseduurid, näiteks ~~kvaliteedikontrolli standardis ISQC 1 sätestatud~~⁵² poliitikad ja protseduurid, mis kohalduksid siseauditifunktsioonile (näiteks seoses liidriks olemise, inimressursside ja töövõtu läbiviimisega), või kvaliteedikontrolli nõuded standardites, mille on kehtestanud asjassepuutuvad kutseorganisatsioonid siseaudiitoritele. Sellised organisatsioonid võivad

⁵¹ ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrolli juhtimine“

⁵² Rahvusvaheline kvaliteedikontrolli standard (ISQC) 1 „Kvaliteedikontrolli ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid ja ülevaatusi ning muid kindlustandvaid ja seonduvate teenuste töövõtte“

kehtestada ka muid asjakohaseid nõudeid, näiteks perioodiliste väliste kvaliteedihinnangute koostamine.

ISA 620 „Audiitori eksperdi töö kasutamine“

Sissejuhatus

Käesoleva ISA ulatus

...

2. Käesolevas ISAs ei käsitleta:

- (a) olukordi, kus töövõtu meeskonna hulka kuulub liige või töövõtu meeskond konsulteerib üksikisiku või organisatsiooniga, kellel on eriteadmised arvestuse või auditeerimise spetsialiseeritud valdkonnas, mida käsitletakse ISAs 220 (muudetud).⁵³ või
- (b) üksikisiku või organisatsiooni, kellel on eriteadmised muus valdkonnas kui arvestus või auditeerimine, töö kasutamist audiitori poolt ja kelle tööd selles valdkonnas kasutab majandusüksus, et aidata majandusüksust finantsaruannete koostamisel (juhtkonna ekspert), mida käsitletakse ISAs 500.⁵⁴

...

Nõuded

...

Auditiprotseduuride olemus, ajastus ja ulatus

8. Audiitori protseduuride olemus, ajastus ja ulatus varieeruvad seoses käesoleva ISA lõikude 9–13 nõuetega sõltuvalt tingimustest. Nende protseduuride olemuse, ajastuse ja ulatuse kindlaksmääramisel peab audiitor arvesse võtma asjaolusid, mille hulka kuuluvad (vt lõik A10):

- (a) asjaolu olemus, millega selle eksperdi töö on seotud;
- (b) olulise väärkajastamise riskid asjaolu puhul, millega selle eksperdi töö on seotud;
- (c) selle eksperdi töö märkimisväärsus auditi kontekstis;
- (d) audiitori teadmised ja kogemused selle eksperdi poolt teostatud eelmise töö kohta ja
- (e) kas see ekspert allub audiitorettevõtte kvaliteedikontrollipoliitika ~~le~~ ja ~~protseduuridele~~ juhtimise süsteemile (vt lõigud A11–A13).

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

Vajaduse kindlaksmääramine audiitori eksperdi järele (vt lõik 7)

...

⁵³ ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrolljuhtimine“ – lõik A11, A21–A23, A19

⁵⁴ ISA 500 „Audiiti tõendusmaterjal“, lõigud A45–A59

A6. Juhul kui finantsaruannete koostamisega kaasneb eriteadmiste kasutamine valdkonnas, mis on muu kui arvestus, ei pruugi audiitoril, kellel on arvestus- ja auditeerimisalased oskused, olla nende finantsaruannete auditeerimiseks vajalikke eriteadmisi. Töövõtu partnerilt nõutakse selle kindlaksmääramistrahulolu saavutamist selles, et töövõtu meeskonnal ja kellel tahes audiitori ekspertidel, kes ei ole osa töövõtu meeskonnast, on ühiselt asjakohane pädevus ja võimekus, sealhulgas piisav aeg, auditi töövõtu läbiviimiseks.⁵⁵ Veelgi enam, audiitoril tuleb kindlaks teha töövõtu läbiviimiseks vajalike ressursside olemus, ajastus ja ulatus.⁵⁶ Audiitori poolt selle kindlaksmääramine, kas kasutada audiitori eksperdi tööd, ja juhul kui jah, siis millal ja millises ulatuses, aitab audiitorit nende nõuete täitmisel. Auditi edenedes või tingimuste muutudes võib audiitoril olla vaja läbi vaadata varasemad otsused audiitori eksperdi töö kasutamise kohta.

A7. Audiitor, kes ei ole ekspert asjassepuutuvas valdkonnas, mis on muu kui arvestus või auditeerimine, võib sellele vaatamata olla võimeline omandama sellest valdkonnast piisava arusaamise, et audit ilma audiitori eksperdita läbi viia. Selle arusaamise võib omandada näiteks järgmise kaudu:

...

- haridus või kutsealane areng konkreetses valdkonnas. Siia hulka võivad kuuluda ametlikud kursused või arutelu asjassepuutuvas valdkonnas eriteadmisi omavate üksikisikutega eesmärgiga parandada audiitori enda võimekust käsitleda selle valdkonna asjaolusid. Selline arutelu erineb konsultatsioonist audiitori eksperdiga töövõtu käigus ette tulnud spetsiifilise tingimuste kogumi üle, mille puhul asjaomasele eksperdile esitatakse kõik asjassepuutuavad faktid, mis võimaldavad eksperdil anda konkreetses asjaolus informeerituna nõu;⁵⁷

...

Auditiprotseduuride olemus, ajastus ja ulatus (vt lõik 8)

A10. Auditiprotseduuride olemus, ajastus ja ulatus seoses käesoleva ISA lõikude 9–13 nõuetega varieeruvad sõltuvalt tingimustest. Näiteks järgmised tegurid võivad viidata vajadusele erinevate või ulatuslikumate protseduuride järele, kui neid muidu oleks olnud:

- audiitori eksperdi töö on seotud märkimisväärse asjaoluga, mis kätkeb subjektiivseid ja keerukaid otsustusi;
- audiitor ei ole audiitori eksperdi tööd eelnevalt kasutanud ja tal ei ole eelnevaid teadmisi selle eksperdi pädevuse, võimekuse ja objektiivsuse kohta;
- audiitori ekspert viib pigem läbi auditi juurde lahutamatu kuuluvaid protseduure, kui et temaga konsulteeritakse konkreetses asjaolus nõu saamiseks;
- ekspert on audiitori välisekspert ja ei allu seega ettevõtte kvaliteedikontrollipoliitika ja protseduuride juhtimise süsteemile.

Audiitorettevõtte kvaliteedikontrollipoliitika ja protseduurid juhtimise süsteem (vt lõik 8 punkt e)

A11. Audiitori siseekspert võib olla audiitorettevõtte partner või töötajaskonna liige (st personal), sealhulgas töötajaskonna ajutine liige, ja alluda seega selle ettevõtte kvaliteedikontrollipoliitika ja protseduuride juhtimise süsteemile kooskõlas rahvusvahelise kvaliteedikontrolli standardiga

⁵⁵ ISA 220 (muudetud), lõigud 4425–28

⁵⁶ ISA 300 „Finantsaruannete auditi planeerimine“, lõik 8 punkt e

⁵⁷ ISA 220, lõigud A22A99–A102

(ISQC) juhtimise standardiga (ISQM) 1⁵⁸ või riiklikele nõuetele, mis on vähemalt sama nõudlikud.⁵⁹ ~~Alternatiivselt võib audiitori siseekspert võib olla ka partner või töötajaskonna liige, sealhulgas ajutine töötajaskonna liige, võrgustikku kuuluvas ettevõttes ning ta allub ettevõtte poliitikatele või protseduuridele võrgustiku nõuete ja võrgustiku teenuste kohta kooskõlas ISQMiga 1. Mõnel juhul võib audiitori siseekspert võrgustikku kuuluvas ettevõttes alluda audiitorettevõttega millel on audiitorettevõttega ühised kvaliteedikontrollipoliitika ja protseduurid ühistele kvaliteedijuhtimise poliitikatele või protseduuridele, võttes arvesse, et nad moodustavad osa samast võrgustikust.~~

A12. ISQM 1 nõuab, et ettevõtte käsitleks teenuseosutaja ressursside kasutamist, mis hõlmab väliseksperdi kasutamist.⁶⁰ Audiitori välisekspert ei ole töövõtu meeskonna liige ja ei allu tohi alluda kvaliteedikontrollipoliitikatele ja protseduuridele kooskõlas ISQCga 1.⁶¹ ~~Samas võib mõnes jurisdiktsioonis ettevõtte poliitikatele või protseduuridele selle kvaliteedijuhtimise süsteemi raames.~~⁶² Peale selle võivad ettevõtte poliitika või protseduurid asjassepuutuvate eetikanõuete kohta hõlmata poliitika või protseduure, mida rakendatakse audiitori väliseksperdile.⁶³ Mõnel juhul võib asjassepuutuvate eetikanõuete või seaduse või regulatsiooniga olla nõutav audiitori väliseksperdi:

- ~~käsitamine töövõtu meeskonna liikmena (st seega võib tavälisekspert võib alluda asjassepuutuvatele eetikanõuetele, sealhulgas nendele, mis puudutavad sõltumatust sõltumatusega seotud nõuetele) või~~
- allumine muudele selle seaduse või regulatsiooniga kindlaks määratud kutsealastele nõuetele.

A13. ~~Töövõtumeeskondadel on õigus tugineda ettevõtte kvaliteedikontrollisüsteemile, välja arvatud juhul, kui ettevõtte või teiste osapoolte poolt antud informatsioon soovib teisiti.~~⁶⁴ Sellise tuginemise ulatus varieerub sõltuvalt tingimustest ja võib mõjutada audiitori protseduuride olemust, ajastust ja ulatust selliste asjaolude suhtes nagu Nagu on kirjeldatud ISAs 220 (muudetud), toetab kvaliteedijuhtimist töövõtu tasemel ettevõtte kvaliteedijuhtimise süsteem ning see lähtub auditi töövõtu spetsiifilisest olemusest ja tingimustest.⁶⁵ Näiteks võib audiitor olla suuteline tuginema ettevõtte seonduvatele poliitikatele või protseduuridele seoses järgmisega:

- pädevus ja võimekus värbamis- ja koolitusprogrammide kaudu;
- objektiivsus. Audiitori siseekspertid alluvad asjassepuutuvatele eetikanõuetele, sealhulgas nendele, mis puudutavad sõltumatust sõltumatusega seotud nõuetele;
- audiitori hinnang audiitori eksperdi töö adekvaatsuse kohta. Näiteks võivad ettevõtte koolitusprogrammid anda audiitori siseeksperdidele asjakohase arusaamise nende eriteadmiste ja auditiprotsessi vastastikusest suhtest. Tuginemine sellisele koolitusele ja ~~muudele ettevõtte protsessidele, nagu protokollid audiitori siseeksperdide töö ulatuse määratlemiseks, võib mõjutada audiitori protseduuride olemust, ajastust ja ulatust audiitori~~

⁵⁸ ISQM 1 „Kvaliteedikontrollijuhtimine ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid javõi ülevaatusi javõi muid kindlustandvaid javõi seonduvate teenuste töövõtte“, lõigu 4216 punkt w

⁵⁹ ISA 220 (muudetud), lõik 23

⁶⁰ ISQM 1, lõik 32

⁶¹ ISQC 1, lõigu 12 punkt f

⁶² ISQM 1, lõigu 16 punkt f

⁶³ ISQM 1, lõigu 29 punkt b

⁶⁴ ISA 220, lõik 4

⁶⁵ ISA 220 (muudetud), lõik A4

- eksperdi töö adekvaatsuse hindamisel;
- regulatsioonist ja seadusest tulenevate nõuete järgimine monitoorimisprotsesside abil;
- kokkulepe audiitori eksperdiga.

~~Selle tuginemine~~ Asjaolusid, mida audiitor võib arvesse võtta selle kindlaksmääramisel, kas tugineda ettevõtte poliitikatele või protseduuridele, kirjeldatakse ISAs 220 (muudetud).⁶⁶ Tuginemine ettevõtte poliitikatele või protseduuridele ei vähenda audiitori kohustust käesoleva ISA nõuete täitmise eest.

Audiitori eksperdi pädevus, võimekus ja objektiivsus (vt lõik 9)

...

A15. Informatsioon audiitori eksperdi pädevuse, võimekuse ja objektiivsuse kohta võib tulla erinevatest allikatest, nagu näiteks:

- isiklik kogemus selle eksperdi eelneva töö kohta;
- arutelud selle eksperdiga;
- arutelud teiste audiitorite või teistega, kes on tuttavad selle eksperdi tööga;
- teadmised selle eksperdi kvalifikatsioonide, kutseorganisatsioonis või majandusharuliidus liikmelisuse, praktiseerimisloa või välise tunnustamise muude vormide kohta;
- avaldatud materjalid või raamatud, mis asjaomane ekspert on kirjutanud;
- audiitorettevõtte kvaliteedikontrollipoliitikat ja protseduuride juhtimise süsteem (vt lõigud A11–A13).

...

Kokkulepe audiitori eksperdiga (vt lõik 11).

...

A26. Kui audiitori ja audiitori eksperdi vahel ei ole kirjalikku kokkulepet, võib tõendusmaterjali kokkuleppe kohta lisada näiteks:

- planeerimise memorandumisse või seotud tööpaberitesse, nagu näiteks auditi programm;
- audiitorettevõtte kvaliteedijuhtimise süsteemi poliitikatesse ja või protseduuridesse. Audiitori siseeksperdi puhul võivad ~~kehtestatud poliitika ja protseduuride~~ ettevõtte kvaliteedijuhtimise süsteemi hulka, millele asjaomane ekspert allub, kuuluda spetsiifilised poliitika ja või protseduurid seoses asjaomase eksperdi tööga. Dokumentatsiooni ulatus audiitori tööpaberites sõltub selliste poliitikate ja või protseduuride olemusest. Näiteks ei pruugi audiitori tööpaberites olla nõutav mingisugune dokumentatsioon juhul, kui audiitorettevõttel on üksikasjalikud protokollid, millega on hõlmatud tingimused, millistes sellise eksperdi tööd kasutatakse.

ISA 700 (muudetud) „Arvamuse kujundamine ja aruandlus finantsaruannete kohta“

...

⁶⁶ ISA 220 (muudetud), lõigu 4 punkt b ja lõik A10

Rakendus- ja muu selgitav materjal

...

Audiitori aruanne (vt lõik 20)

...

Audiitori aruanne kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega läbi viidud auditite kohta

...

Asjassepuutuvad eetikanõuded

A36. Seadus või regulatsioon, riiklikud auditeerimise standardid või auditi töövõtu tingimused võivad nõuda audiitorilt konkreetsema informatsiooni esitamist audiitori aruandes asjassepuutuvate eetikanõuete, sealhulgas ~~sõltumatus~~ nõuetesõltumatusena seotud nõuete kohta, mida rakendatakse finantsaruannete auditeerimisel.

Töövõtu partneri nimi (vt lõik 46)

A61. ~~ISQC 1⁶⁷ nõutakse, et ettevõtte peab koostama põhimõtted ja protseduurid, mis annavad~~ ISQM 1⁶⁸ kohaselt on ettevõtte eesmärk töötada välja kvaliteedijuhtimise süsteem ning rakendada ja kasutada seda süsteemi, mis annab ettevõttele põhjendatud kindluse, et töövõtu teostatakse:

- ettevõtte ja selle personal täidavad oma kohustusi kooskõlas kutsestandardite ning rakendatavate seadusest ja regulatsioonist tulenevate nõuetega ning viivad töövõtte läbi kooskõlas nimetatud standardite ja nõuetega ning
- ettevõtte või töövõtu partnerite välja antud töövõtuaruanded on antud tingimustes asjakohased.

Hoolimata ~~nendest~~ ISQCMi 1 ~~nõuete~~ eesmärgist on audiitori aruandes töövõtu partneri nime täpsustamise eesmärk suurendada börsinimekirja kantud majandusüksuse finantsaruandeid käsitleva audiitori aruande läbipaistvust kasutajate jaoks.

ISA 701 „Peamiste auditi asjaolude kohta informatsiooni esitamine sõltumatu audiitori aruandes“

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

...

Peamiste auditi asjaolude kindlaksmääramine (vt lõigud 9–10)

...

Audiitori märkimisväärset tähelepanu nõudnud asjaolud (vt lõik 9)

⁶⁷ ISQC 1 „Kvaliteedikontroll ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid ja ülevaatusi ning muid kindlustandvaid ja seonduvate teenuste töövõtte“, lõik 32

⁶⁸ ISQM 1 „Kvaliteedijuhtimine ettevõtete puhul, mis viivad läbi finantsaruannete auditeid või ülevaatusi või muid kindlustandvaid või seonduvate teenuste töövõtte“, lõik 14

...

A15. Erinevad ISAd nõuavad konkreetset infovahetust valitsemisülesandega isikutega ja teistega, kes võivad olla seotud audiitori märkimisväärset tähelepanu nõudvate valdkondadega. Näiteks:

- ISAs 260 (muudetud) nõutakse audiitorilt infovahetust valitsemisülesandega isikutega seoses auditi käigus esinenud märkimisväärsete probleemidega, kui neid esines.⁶⁹ ISAd tunnistavad võimalike probleemide olemasolu näiteks seoses alljärgnevaga:
 - seotud osapoolte vahelised tehingud,⁷⁰ eelkõige audiitori piiratud suutlikkus koguda auditi tõendusmaterjali selle kohta, et seotud osapoolte vahelise tehingu kõik muud aspektid (v.a hind) on võrdväärsed sõltumatute poolte vahelise tehingu omadega;
 - piirangud grupi auditile, näiteks kui grupi töövõtu meeskonna juurdepääs informatsioonile võib olla olnud piiratud;⁷¹
- ISAs 220 (muudetud) kehtestatakse töövõtu partneri suhtes kohaldatavad nõuded asjakohaseks konsulteerimiseks keerulistes või vaidlust tekitavates asjaoludes, asjaoludes, mille puhul ettevõtte poliitikad või protseduurid nõuavad konsulteerimist,⁷² ning muudes asjaoludes, mis nõuavad töövõtu partneri kutsealase otsustuse kohaselt konsulteerimist. Näiteks võib audiitor olla konsulteerinud teiste isikutega ettevõttes või väljaspool märkimisväärse tehnilise asjaolu üle, mis võib viidata sellele, et tegemist on peamise auditi asjaoluga. Töövõtu partner on ka kohustatud arutama töövõtu kvaliteedi ~~kontroll~~ülevaatajaga muu hulgas auditi töövõtu käigus esilekerkivaid märkimisväärseid asjaolusid ja märkimisväärseid otsustusi.⁷³

...

Infovahetus valitsemisülesandega isikutega

...

A63. Lõigu 17 punktis b sätestatud nõue pidada valitsemisülesandega isikutega infovahetust, kui audiitor on kindlaks määranud, et peamised auditi asjaolud, mille kohta tuleks audiitori aruandes infot esitada, puuduvad, võib anda audiitorile võimaluse pidada täiendavat arutelu isikutega, kes on auditiga ja võimalike märkimisväärsete asjaoludega tuttavad (sh töövõtu kvaliteedi ~~kontroll~~ülevaatajaga, kui ~~kontroll~~ülevaataja on määratud). Nendest aruteludest tulenevalt võib audiitor ümber hinnata audiitoripoolse kindlaksmääramise, et peamised auditi asjaolud puuduvad.

ISA 720 (muudetud) „Audiitori kohustused seoses muu informatsiooniga“

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

...

⁶⁹ ISA 260 (muudetud), lõigu 16 punkt b ja lõik A21

⁷⁰ ISA 550 „Seotud osapooled“, lõik A42

⁷¹ ISA 600 „Spetsiaalselt arvesse võetavad asjaolud – grupi finantsaruannete auditid (sh komponendi audiitorite töö)“, lõigu 49 punkt d

⁷² ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontrollijuhtimine“, lõik ~~48~~35

⁷³ ISA 220 (muudetud), lõik ~~49~~36

Muu informatsiooni lugemine ja kaalumine (vt lõigud 14–15)

...

A24. Vastavalt ISA-le 220 (muudetud)⁷⁴ peab töövõtu partner võtma kohustuse ~~auditi töövõtu juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest kooskõlas kutsestandardite ning rakendatavate seadusest ja regulatsioonist tulenevate nõuetega~~ töövõtu meeskonna liikmete suunamise ja järelevalve ning nende töö ülevaatamise eest⁷⁵ ning määrama kindlaks, et suunamise, järelevalve ja ülevaatamise olemus, ajastus ja ulatus on planeeritud ja teostatud kooskõlas ettevõtte poliitikate või protseduuridega, kutsestandarditega ning rakendatavate seadusest ja regulatsioonist tulenevate nõuetega.⁷⁶ Käesoleva ISA kontekstis on tegurid, mida võib võtta arvesse, määrates kindlaks asjakohased töövõtu meeskonna liikmed lõigetes 14–15 sätestatud nõuete käsitlemiseks, muu hulgas järgmised:

- töövõtu meeskonna liikmete asjakohane kogemus;
- kas ülesandeid täitma määratavatel töövõtu meeskonna liikmetel on auditi käigus omandatud asjassepuutuvad teadmised, et teha kindlaks muu informatsiooni ja nende teadmiste vahelised lahknevused;
- lõikudes 14–15 sätestatud nõuete käsitlemisel vajalik otsustuse tase. Näiteks võivad protseduure, mille eesmärk on hinnata vastavust seoses muus informatsioonis esitatud summadega, mis peaksid olema identsed finantsaruannetes esitatud summadega, läbi viia vähem kogenud töövõtu meeskonna liikmed;
- kas grupi auditi korral on vajalik teha järelepärimisi komponendi audiitorile, käsitledes selle komponendiga seotud muud informatsiooni.

ISA 805 (muudetud) „Spetsiaalselt arvesse võetavad asjaolud – üksikute finantsaruannete ja finantsaruande spetsiifiliste elementide, kontode või kirjete auditid“

...

Rakendus- ja muu selgitav materjal

...

Töövõtu aktsepteerimisel arvesse võetavad asjaolud

ISAd rakendamine (vt lõik 7)

A5. ISAs 200 nõutakse, et audiitor oleks vastavuses a) asjassepuutuvate eetikanõuetega, sealhulgas sõltumatusega ~~seotud~~ nõuetega, mis puudutavad finantsaruande auditi töövõtte, ja b) kõigi auditi suhtes asjassepuutuvate ISAdega. Selles nõutakse samuti, et audiitor oleks vastavuses ISA iga nõudega, välja arvatud juhul, kui auditi tingimustes ei ole kogu ISA asjassepuutuv või ei ole nõue asjassepuutuv, sest see on tingimuslik ja tingimust ei eksisteeri. Erandjuhtudel võib audiitor pidada vajalikuks kalduda kõrvale ISAs toodud asjassepuutuvast nõudest, viies läbi selle nõude eesmärgi saavutamiseks alternatiivseid auditiprotseduure.

⁷⁴ ISA 220 „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontroll“, lõigu 15 punkt a

⁷⁵ ISA 220 (muudetud) „Finantsaruannete auditi kvaliteedijuhtimine“, lõigud 29–30

⁷⁶ ISA 220 (muudetud), „Finantsaruannete auditi kvaliteedikontroll“, lõigu 1530 punkt a

